

Katarzyna Karbowskiak¹

Katedra Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych
SGGW

PROGNOZY POLSKIEGO RUCHU TURYSTYCZNEGO NA TLE TRENDÓW EUROPEJSKICH I ŚWIATOWYCH

PROGNOSIS OF TOURISTIC TRAFFIC IN POLAND ON THE BACKGROUND OF TREND'S IN THE EUROPEAN AND WORLD TOURISM

Synopsis: Zaprezentowano prognozy ruchu turystycznego do roku 2010 uwzględniając przyjazdy turystów do Polski, ze szczególnym uwzględnieniem przyjazdów turystów z krajów Unii Europejskiej w latach 1994-2005. Przedstawiono także wpływy z tytułu przyjazdów cudzoziemców w tych latach wraz z prognozą do 2010 roku. Przeanalizowano wyjazdy zagraniczne Polaków. W artykule poddano też analizie dane pochodzące z badań prowadzonych w Instytucie Turystyki w 2005 roku. Przedstawiono również ogólne trendy w turystyce europejskiej i światowej.

Słowa kluczowe: turystyka, Unia Europejska, prognoza, trend

Wstęp

Turystyka stanowi kluczowy i zarazem priorytetowy składnik rozwoju każdego regionu w danym kraju. Na świecie turystyka jest czwartym co do wielkości sektorem gospodarki, który rośnie w tempie 9% rocznie. W Polsce nadal jest niedocenioną branżą gospodarki, mimo że w 2004 roku wydatki cudzoziemców poniesione na terenie naszego kraju wzrosły znowu. Według szacunków Izby Turystyki w 2004 roku wpływy te wynosiły około 5 mld USD. Budżety niektórych państw w Unii Europejskiej (np. Portugalia) są w dalszym ciągu uzależnione od wpływów z turystyki. Kraje te rozwinęły już zaawansowaną infrastrukturę turystyczną i z roku na rok zwiększają nakłady na promocję [Skiba 2004].

Wszelkie zmiany w tendencjach ruchu turystycznego, oczekiwaniach turystów, pojawiających się wymaganiach co do formy wyjazdu turystycznego to niewątpliwie następstwo przeobrażeń stylu i warunków życia oraz modeli konsumpcji. Nowe warunki wpływają na zmianę form i rodzajów ruchu turystycznego. „Analizując skutki powstania Unii Gospodarczo-Walutowej oraz wprowadzenia euro dla turystów warto wskazać, że ich efektem są pewne zmiany w strukturze aktywności turystycznej Europejczyków. Jako przykład można podać wzrost zainteresowaniami usługami turystycznymi polegającymi na odwiedzeniu kilku krajów w czasie jednej podróży zagranicznej oraz wzrost podróży samodzielnie organizowanych przez turystów” [Alejziak 2003].

¹Dr, Katedra Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW, ul. Nowoursynowska 166, 02-787 Warszawa, email: katarzyna_karbowskiak@sggw.pl

Turystyka to dziedzina gospodarki, która narażona jest na oddziaływanie wielu czynników, np.: terroryzm, wojna w Iraku, różnego rodzaju epidemie czy klęski żywiołowe. Mimo tego turystyka cały czas rozwija się wykorzystując szereg nowych elementów wpływających na ten rozwój, np.: wprowadzanie nowych technologii, szeroko zakrojone restrukturyzacje, unowocześnienie technik marketingowych, rozwój tanich linii lotniczych. Te czynniki powodują, iż można optymistycznie przyglądać się zmianom, jakie w tej branży zachodzą. Celem tego opracowania jest wskazanie, jakie są główne trendy w turystyce światowej i europejskiej oraz jak na tym tle prezentuje się polski ruch turystyczny. Dla zobrazowania tej sytuacji przedstawiono przyjazdy cudzoziemców do Polski, ale również wyjazdy Polaków. Analiza obejmuje rok 2005 wraz z nawiązaniem do lat ubiegłych, zawiera także prognozę do roku 2010.

Trendy w turystyce europejskiej i światowej

W roku 2005 liczba podróży międzynarodowych wzrosła o 5,6% w porównaniu z rokiem 2004, co oznacza 808 mln podróży w 2005 roku. Największy wzrost zanotowano w pierwszym kwartale (9%).

Liczba przyjazdów do państw europejskich wzrosła o 4%, do 442 mln. W największym stopniu wzrosła liczba przyjazdów do Europy Północnej (o 6,6%), natomiast Europa Środkowa i Wschodnia zanotowała wzrost tylko o 2%.

W 2005 roku najszybciej i najprężniej rozwijające się segmenty rynku turystyki wyjazdowej wśród Europejczyków to city breaks (wzrost o 6,6 mln podróży), segment słońce i plaża (wzrost o 2,3 mln podróży, zmiana +3%), turystyka aktywna na śniegu (wzrost o 1,1 mln podróży, zmiana +12%), lato w górach (+0,8 mln podróży, zmiana +8%). Wartości rosnące wskazują, iż zjawisko związane jest ze wzrostem liczby podróży lotniczych (tanie linie lotnicze oraz obniżki cen na liniach standardowych), a także z dużym nasileniem występowania podróży krótkookresowych [Trendy... 2006].

Prognozy Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO) dotyczące rozwoju turystyki do 2020 roku są następujące [UNWTO... 2006]:

- liczba podróży na świecie wyniesie w 2020 roku 1561 milionów, a wpływy osiągną wartość 2 bilionów USD;
- Europa pozostanie najczęściej odwiedzanym regionem świata, przewiduje się 717 milionów podróży w 2020 roku i 46% udziału w światowym rynku;

- wśród poszczególnych regionów Europy największy wzrost przyjazdów odnotują: Europa Środkowo-Wschodnia (223 mln) oraz południowo-wschodnie kraje basenu Morza Śródziemnego (212 mln);
- region Azji Wschodniej i Pacyfiku stanie się drugim po Europie najczęściej odwiedzanym miejscem na świecie i jego udział wzrośnie do 25%;
- liczba podróży międzyregionalnych będzie prawdopodobnie rosła szybciej niż liczba podróży wewnątrz regionów.

Pośród ogólnych trendów i kierunków rozwoju warto poruszyć jeszcze te kwestie, które powinny być uwzględnione, ponieważ dzięki nim jest szansa na osiągnięcie coraz lepszych wyników:

1. Profesjonalne podejście do jakości usług, przede wszystkim odpowiednie kształcenie kadr dla turystyki, które powinno być traktowane z jednej strony jako koszt, a z drugiej jako inwestycja w przyszłość.
2. Rozwój turystyki młodzieżowej (obozy młodzieżowe, większa rola organizacji młodzieżowych, organizowanie imprez sportowych, kulturalnych).
3. Rozwój turystyki dla osób niepełnosprawnych.
4. Wpływ tanich linii lotniczych na rozwój turystyki.
5. Konieczność przeprowadzania badań marketingowych, które będą uwzględniać życzenia konsumentów i prowadzić do doskonalenia produktu turystycznego.

Charakterystyka przyjazdów do Polski

W roku 2005 było 64,6 mln przyjazdów cudzoziemców do Polski, o 4,3% więcej niż w 2004 roku. Obserwując ruch przyjazdowy na poszczególnych granicach można stwierdzić spadek liczby przyjazdów na granicy południowej, natomiast na granicy z Niemcami wzrost liczby przyjazdów. Na granicach z Federacją Rosyjską, Białorusią i Ukrainą zatrzymała się tendencja spadkowa obserwowana w poprzednich latach. Wyraźny spadek liczby turystów można dostrzec w portach promowych, najprawdopodobniej wynika to z faktu, iż nie mają już takiego znaczenia tzw. pływające sklepy. Liczba cudzoziemców w portach lotniczych wzrosła w 2005 roku o 30%. Do lotnisk, które cieszą się największą popularnością wśród przyjeżdżających należą: Katowice-Pyrzowice (wzrost o 129% do 220 tys.) i Kraków-Balice (wzrost o 112% do 380 tys.) [Zagraniczna... 2005].

Tabela 1. Przyjazdy cudzoziemców do Polski w 2005 roku (tys.)
Table 1. Arrivals of foreigners to Poland in 2005 (thousand person)

Miejsce wyjazdu	Przyjazdy ogółem (tys.)	Zmiana 2004/03 (%)	W tym turyści (tys.)	Zmiana 2004/03 (%)
Przyjazdy ogółem	64606,1	4,3%	15200	6,4%
Niemcy	37436,3	9,7%	5570	6,5%
Rosja, Białoruś, Ukraina	10528,6	11,2%	4710	4,7%
Litwa, Łotwa, Estonia	1845,3	-2,5%	1220	-2,4%
Sąsiedzi z południa	11233,5	-15,7%	255	-13,6%
UE(15), bez Niemiec	2066,4	12,6	2015	12,6%
Kraje zamorskie: Australia, Japonia, Kanada, USA, Korea Płd.	516,8	27,6%	505	26,3%
Pozostałe kraje	979,2	13,5%	925	12,1%

Źródło: oszacowania Instytutu Turystyki

Analizując dane zawarte w tabeli 1 oraz komunikaty Instytutu Turystyki można wnioskować, iż tendencję spadkową można zaobserwować w przypadku ruchu przyjazdowego z nowych krajów członkowskich UE zwłaszcza ze Słowacji o 17%, z Czech o 15%, z Łotwy o 12%, z Estonii o 6%. Spadek liczby przyjazdów odnotować można również z Luksemburga, Szwajcarii, Finlandii i Danii.

Tendencja rosnąca (o 20%) natomiast dotyczy przyjazdów z Kanady, Australii, Malty, Irlandii, Cypru, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Holandii, Korei Płd., Turcji, Chorwacji, Japonii, Stanów Zjednoczonych. W trochę mniejszym stopniu (o 10-20%) nastąpił wzrost przyjazdów z Rumunii, Ukrainy, Węgier, Bułgarii, Grecji, Francji, Rosji, Mołdawii i Włoch. Można zaobserwować też wzrost liczby przyjazdów z Niemiec (9,7%), może to wynikać głównie z bardzo intensywnego handlu przygranicznego.

Godny uwagi jest wzrost liczby przyjazdów z pozostałych poza Niemcami krajów UE (+12,6%) a także bardzo znaczny (+27,6%) rozwój przyjazdów ze Stanów Zjednoczonych, Australii, Japonii, Korei Płd. i Kanady.

Tabela 2. Główne cele wizyty w Polsce według krajów w 2005 roku (%)
Table 2. Principal purposes of visits in Poland in 2005 (%)

Cel przyjazdu	Ogółem	Niemcy	UE(15), bez Niemiec	Nowe kraje UE	Rosja, Białoruś, Ukraina
Zawodowy lub służbowy	27,1	29,4	35,0	19,4	24,9
Turystyka, wypoczynek	24,8	29,5	34,6	25,8	12,7
Odwiedziny	18,3	21,9	24,1	15,1	9,3
Tranzyt	13,2	2,2	2,5	26,1	27,7
Zakupy	6,8	1,4	0,0	7,2	17,0
Prywatny przyjazd szkoleniowy	1,8	4,0	0,5	0,3	0,7
Cel zdrowotny	1,5	2,7	1,2	0,6	0,2
Dorywcza praca	1,0	0,1	0,0	0,3	2,8
Cele religijne	0,5	0,8	0,6	0,5	0,1
Inne i brak danych	5,1	7,8	1,3	4,6	4,6

Źródło: Badania Instytutu Turystyki

W tabeli 2 umieszczono dane obrazujące główne cele wizyt w Polsce. Zdecydowanie największą grupę wśród wszystkich krajów stanowią cele zawodowe lub służbowe (27%), na drugim miejscu plasuje się turystyka i wypoczynek (24,8%), w dalszej kolejności odwiedziny u rodziny lub znajomych (18,3%), tranzyt (6,8%) oraz zakupy (6,8%). W tej ostatniej grupie przeważają mieszkańcy Rosji, Białorusi i Ukrainy (17%). Najmniej liczną grupę stanowią turyści przyjeżdżający do Polski w celach religijnych (0,5%), w celu podjęcia dorywczej pracy (1%), w celu zdrowotnym (1,5%).

Wyraźnie widać, iż dominujące są następujące rodzaje turystyki przyjazdowej: turystyka biznesowa (sprawy służbowe), typowa turystyka i rekreacja oraz odwiedziny u rodziny lub znajomych. Można uznać, iż jest to układ typowy, gdyż zwykle najczęściej tym czynnikiem, który skłania nas do przemieszczania się jest właśnie praca, czy też sprawy, które mamy do załatwienia. Drugie miejsce zajmuje turystyka i rekreacja, ponieważ każdy człowiek potrzebuje odpoczynku, chce poznawać, zwiedzać. Wyjeżdżając, bardzo często chcielibyśmy połączyć ten wyjazd z możliwością odwiedzenia znajomych czy krewnych.

Każdy turysta, niezależnie od kraju, z którego przyjeżdża, po zakończonym pobycie wyraża swoje zadowolenie, bądź niezadowolenie. Listę uwag turystów odwiedzających Polskę prezentuje tabela 3.

Tabela 3 Krytykowane aspekty wizyty w Polsce według krajów przyjazdu w 2005 roku (%)

Table 3. Criticized aspects of visits in Poland in 2005 by countries of arrival (%)

Przyczyna krytyki	Ogółem	Niemcy	UE(15), bez Niemiec	Nowe kraje UE	Rosja, Białoruś, Ukraina
Koszty pobytu	21,1	7,0	17,3	23,3	38,1
Stan bezpieczeństwa	16,8	15,4	18,7	14,5	17,4
Warunki dojazdu	15,6	17,4	22,3	15,6	11,0
Stan sanitarny	13,9	17,8	19,0	9,4	7,5
Brak informacji	7,3	4,8	15,3	5,8	4,4
Organizacja podróży lub pobytu	7,3	1,0	1,0	1,3	19,8
Niski standard usług	5,0	7,0	4,7	1,8	3,7
Brak krytyki	22,8	37,2	12,7	29,7	12,5

Źródło: *Badania Instytutu Turystyki w 2005 roku*

W 2005 roku najwięcej uwag krytycznych dotyczyło kwestii materialnych, tzn. kosztów pobytu, głównie narzekali na nie turyści z Białorusi, Rosji, Ukrainy (38,1%) oraz z nowych krajów Unii Europejskiej (Czechy, Słowacja, Litwa, Łotwa, Węgry, Estonia, Słowenia, Cypr, Malta), 23,3% przyczyn krytyki. Najmniej narzekali Niemcy, tylko 7%. Można przypuszczać, że powodem niezadowolenia mogły być wysokie ceny usług noclegowych, żywienia, a także usług dodatkowych. Inną przyczyną mogła być niska jakość usług w stosunku do ceny, jaką turysta musi zapłacić. Kolejny aspekt wymieniany przez turystów to stan bezpieczeń-

stwa, tutaj proporcje odpowiedzi rozkładają się bardzo podobnie, od 15,4% odpowiedzi przez mieszkańców Niemiec do 17,4% przez turystów przyjeżdżających do Polski z Rosji, Białorusi i Ukrainy. Kolejne miejsce zajmują warunki dojazdu, na które najbardziej narzekali Niemcy (17,4%) oraz turyści z krajów UE(15) (22,3%). Najmniej na warunki dojazdu narzekali sąsiedzi ze wschodu (11%).

Na uwagę zasługuje ocena dostępności informacji, której krytyka ogólnie wynosi 7,3% odpowiedzi (wg IT poprawiła się w stosunku do 2004 roku). Najbardziej na brak informacji narzekali turyści z krajów UE(15). Powodem braku zadowolenia może być niedostateczna i nie do końca dobrze rozwinięta informacja turystyczna w wielu regionach Polski, której brak nawet przez Polaków jest czasem odczuwalny.

Kolejną kwestią, na którą warto zwrócić uwagę jest rozmieszczenie terytorialne przyjazdów turystycznych do Polski. Otóż w roku 2005 do najczęściej odwiedzanych województw należały: mazowieckie (3,4mln wizyt), wielkopolskie (1,6mln), małopolskie (1,5mln), lubelskie (1,3mln), łódzkie (1,2mln), podlaskie (1,2mln), dolnośląskie (1mln), pozostałych województw dotyczyło poniżej 1 mln wizyt. Dominującą pozycję zajmuje województwo mazowieckie, z centralnym punktem Warszawą, w której mieści się skupisko administracji państwowej, różnorodne instytucje, firmy, banki, a także wiele cennych zabytków.

Analizując przyjazdy do Polski na przestrzeni lat wyraźnie widać zmiany: począwszy od roku 1999 (18,0 mln) poprzez 13,7 mln w 2003, do 15,2 mln w roku 2005. Jeśli w latach 1999-2003 obserwowaliśmy spadek liczby turystów odwiedzających nasz kraj, to biorąc pod uwagę prognozy Instytutu Turystyki średnioroczna dynamika liczby przyjazdów turystów do Polski w latach 2005-2010 wyniesie 4,5%. Prognozy te dotyczą zarówno turystów z Niemiec (podobne do średniego tempa wzrostu), turystów z Rosji, Litwy, Białorusi, Ukrainy (niższe tempo wzrostu), „starej” UE(15) (wyższe tempo wzrostu). Ogółem liczba przyjazdów turystów wzrośnie od 15,2 mln w 2005 roku do 19 mln w 2010 roku.

Tabela 4 Przyjazdy turystów do Polski w roku 2005 wraz z prognozą do 2010 roku

Table 4. Arrivals of tourists in Poland in 2005 and prognosis till 2010

Lata	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Turyści ogółem (mln)	15,2	16,3	16,8	17,5	18,2	19,0

Źródło: *Oszacowania i prognozy Instytutu Turystyki z maja 2006*

Prognoza jest korzystna i dlatego warto wykorzystać sprzyjające warunki, aby w przyszłości osiągnąć prognozowane wyniki. Podobną tendencję optymistyczną widzimy jeśli chodzi o przyjazdy turystów np. tylko ze „starej” 15 UE. Tutaj wartości wahają się od 2mln w 2005 roku do 2,9mln w 2010 roku.

Tabela 5 Przyjazdy turystów z krajów Unii Europejskiej w roku 2005 z prognozą do 2010 roku (w mln)
 Table 5. Arrivals of tourists from European Union in 2005 and prognosis till 2010, millions

Lata	2005	2006	2007	2008	2009	2010
UE(15), bez Niemiec	2,0	2,3	2,4	2,5	2,7	2,9

Źródło: *Oszacowania i prognozy Instytutu Turystyki z maja 2006*

Charakterystyka wpływów z tytułu przyjazdów turystów do Polski

Charakteryzując przyjazdy turystów do Polski warto wspomnieć o wpływach z ich przyjazdów. Dane zamieszczone są w tabeli 6. Jak widać zaprezentowano dwie grupy: turystów ogółem i odwiedzających jednodniowych (ponieważ ci ostatni stanowią bardzo liczną grupę). Wartości uzyskane w 2005 roku to w stosunku do turystów ogółem 3,3 mld USD, a dla odwiedzających jednodniowych 3 mld USD. Prognoza dotycząca wpływów również jest optymistyczna, wraz ze wzrostem liczby przyjazdów do Polski do 2010 roku zwiększą się również wpływy z tytułu ich przyjazdów.

Tabela 6 Wpływy z tytułu przyjazdów cudzoziemców wraz z prognozą do 2010 r. (mld USD)
 Table 6. Revenue from visits of foreigners and prognosis till 2010 (billion USD)

Rok	Turyści ogółem	Odwiedzający jednodniowi
2005	3,3	3,0
2006	3,6	3,0
2007	3,9	3,1
2008	4,3	3,2
2009	4,7	3,3
2010	5,1	3,4

Źródło: *opracowanie na podstawie danych GUS, oraz prognoz Instytutu Turystyki*

Określając wielkość wydatków cudzoziemców w Polsce w 2005 roku oraz sporządzając prognozę na następne lata należy zwrócić uwagę na kilka istotnych czynników:

- zwiększającą się liczbę przyjazdów turystów zagranicznych do Polski,
- wysoki kurs złotego w stosunku do euro i dolara,
- rosnące zainteresowanie zakupem różnorodnych usług w Polsce,
- korzystanie z pełnej obsługi biur podróży, tzw. wydatki przed podróżą.

Interesujące wydaje się zestawienie wydatków turystów przyjeżdżających do Polski według celów podróży, do których możemy zaliczyć typową turystykę, odwiedziny u krewnych i znajomych, sprawy zawodowe i służbowe, kongresy i konferencje, cele zdrowotne, zakupy na własne potrzeby, zakupy na sprzedaż oraz tranzyt. Otóż zdecydowanie największe wydatki ponosili turyści przyjeżdżający po zakupy na sprzedaż, wydający 267 USD na osobę, drugą co do wielkości grupę wydatków stanowiły wydatki na cele zdrowotne w wysokości 218 USD i koszty uczestnictwa w kongresach i konferencjach w wysokości 217 USD. Wydatki ponoszone na typową turystykę to 164 USD.

Jeśli chodzi o strukturę wydatków według ich rodzajów to najwięcej wydaje się na noclegi (36,8%), wyżywienie (19,3%), zakupy na własne potrzeby (18,3%), transport (13,0%).

Na świecie wpływy z turystyki międzynarodowej w 2005 roku wynosiły 682 000 mln USD. W Europie wpływy z turystyki międzynarodowej wyniosły 347,4 mld USD, co stanowiło około 50,1% wpływów światowych. Państwem o największych wpływach z turystyki międzynarodowej w Europie w 2005 r. była Hiszpania (7% udział wpływów w turystyce światowej), na drugiej pozycji Francja (6,2%), na trzecim Włochy (5,2%). Polska odnotowała wpływy z turystyki wielkości 6 284 mln USD i tym samym zajęła 15 miejsce wśród państw europejskich, które odnotowały największe wpływy z turystyki międzynarodowej. W Polsce wpływy z turystyki międzynarodowej stanowiły 1% światowych wpływów z turystyki międzynarodowej [Trendy... 2006].

Charakterystyka wyjazdów zagranicznych Polaków

W roku 2005 wyjechało za granicę ponad 40 mln polskich obywateli. W stosunku do roku poprzedniego liczba wyjeżdżających rośnie, co przedstawia tabela 7.

Tabela 7. Zagraniczne wyjazdy Polaków według przekraczanych granic, tysiące
Table 7. Polish foreign travels by border crossed, thousands

Granica Polski	2004	2005	Zmiana 2005/04, %
Zachodnia	12916,5	13639,4	5,6
Południowa	17947,4	17512,0	-2,4
Wschodnia	3884,7	6434,0	65,6
Morska	595,5	483,6	-18,8
Lotniska	1881,6	2772,1	47,3
Ogółem	37225,7	40841,1	9,7

Źródło: GUS na podstawie danych Straży Granicznej

Polscy turyści najczęściej odwiedzali Niemcy (1,85 mln), Włochy (0,55 mln), Czechy i Słowację (0,50 mln), Austrię (0,35 mln), Francję (0,30 mln), Wielką Brytanię (0,30 mln). Jeśli chodzi o cele wyjazdów w roku 2005 to zdecydowanie przeważała typowa turystyka (47% wyjeżdżających), odwiedziny u krewnych i znajomych (26%), podróże służbowe (19%) oraz inne, takie jak szkoleniowe, religijne, zdrowotne (8%). Odnosząc się do tych danych liczbowych można stwierdzić, iż Polacy najchętniej i najczęściej podróżują po Europie. Wyjazdy do bardziej odległych miejsc to raczej zjawisko marginalne (np. do Stanów Zjednoczonych w 2005 roku 0,10 mln). Decydując się na wyjazd zagraniczny zwykle bierzemy pod uwagę cel i koszty jakie poniesiemy, dlatego też często odwiedzamy najbliższe kraje. W sytuacji, kiedy wyjazdy zagraniczne nie występują w każdym roku a celem jest typowa turystyka, zróżnicowanie może być większe, wtedy odległość nie ma tak istotnego znaczenia.

Badania Instytutu Turystyki wykazały, iż turyści z Polski ponosili na podróże zagraniczne następujące wydatki: ponad 47% przed podróżą (około 673 PLN) oraz w czasie podróży ponad 50% (około 751 PLN).

Podsumowanie

Turystyka to dziedzina gospodarki, która ciągle się rozwija. W 2005 roku zanotowano około 15,2 mln przyjazdów turystów (wzrost roczny o 6,4%). W 2005 roku zaznaczyła się także przewaga podstawowych segmentów turystyki przyjazdowej: biznes i sprawy służbowe (około 4,1mln), turystyka i rekreacja (około 4 mln wraz z celami religijnymi) oraz odwiedzi-ny u krewnych i znajomych (2,8 mln). W ubiegłym roku łączne przychody z tytułu przyjazdu cudzoziemców wynosiły 6230 mln USD, z czego 3331 mln (53,5%) to wpływy od turystów przebywających dłużej, pozostała zaś część to wpływy od turystów jednodniowych. Jeśli chodzi o wyjazdy zagraniczne Polaków, to ich liczba zwiększyła się od ponad 37 mln w 2004 roku do ponad 40 mln w roku 2005. Dla wyjeżdżających podstawowym celem była typowa turystyka. Można sądzić, iż turystyka będzie się rozwijać w coraz szybszym tempie. Osiągając w danym kraju wyniki na określonym poziomie należy wyciągać odpowiednie wnioski, które spowodują, iż wszystkie prognozy staną się rzeczywistością.

Literatura

- Alejskiak W. (2003): Skutki utworzenia Unii Gospodarczo-Walutowej i wprowadzenia euro dla funkcjonowania międzynarodowego rynku turystycznego. [W:] Unia Europejska a przyszłość polskiej turystyki, SGH, Warszawa.
- Cele, motywy i formy przyjazdów do Polski w 2005 roku. (2006). W. Bartoszewicz (red.). Instytut Turystyki, Warszawa.
- Krajowe i zagraniczne wyjazdy Polaków w 2005 roku. (2006). J. Łaciak (red.). Instytut Turystyki, Warszawa.
- Skiba A. (2004): Profity z non profitu. *Gazeta prawna* 195
- Trendy w światowej turystyce. (2006). W Bartoszewicz (red.). Instytut Turystyki, Warszawa.
- UNWTO World Tourism Barometr (2006), tom 4, nr 2, czerwiec.
- Wydatki cudzoziemców w Polsce w 2005 roku. (2006). W. Bartoszewicz (red.). Instytut Turystyki, Warszawa.
- Zagraniczna turystyka przyjazdowa do Polski w 2004 roku. (2005). W. Bartoszewicz i T. Skalska (red.). Instytut Turystyki, Warszawa.

Abstract. This article presents a prognosis of tourist traffic for 2010 with respect to tourist arrivals to Poland, basing on the traffic from the European Union in years 1994 through 2005. The paper presents also the factors influencing tourist traffic in years 1994 through 2005 and their prognosis up to 2010. Data published by Tourist Institute in 2005 are analysed. Principal trends in European and world tourism are shown.

Key words: tourism, European Union, prognosis, trend